

سومین کنفرانس بین المللی پژوهش های کاربردی در مهندسی سازه و مدیریت ساخت دانشگاه صنعتی شریف - تیر ۱۳۹۸

انتخاب مدل مدیریت ذینفعان در پروژه های مشارکت عمومی - خصوصی بر اساس

روش AHP

محمد نعمتی^{۱*}، سید حسین حسینی نورزاد^۲، مجید پرچمی جلال^۳، محمود صادقیان^۴

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد مدیریت پروژه و ساخت مؤسسه غیرانتفاعی هنر و معماری پارس،

۲- استادیار گروه مدیریت پروژه و ساخت، دانشکده معماری، دانشگاه تهران،

۳- دانشیار گروه مدیریت پروژه و ساخت، دانشکده معماری، دانشگاه تهران،

۴- کارشناس ارشد مدیریت پروژه و ساخت دانشکده معماری و شهرسازی دانشگاه شهید بهشتی

mamad70.17@gmail.com

چکیده:

در این پژوهش با هدف انتخاب مدل مدیریت ذینفعان در پروژه های مشارکت عمومی - خصوصی، ابتدا شاخص های مدل مدیریت ذینفعان در این پروژه ها از طریق مطالعات کتابخانه ای شناسایی گردید، سپس با توزیع پرسشنامه در میان خبرگان این حوزه ۲۱ شاخص تائید و رتبه بندی شد. سپس بر اساس این ۲۱ شاخص به مقایسه تطبیقی مدل های مدیریت ذینفعان پرداختیم و سه مدل کلند، دایره ای و PMBOK به عنوان مدل های برتر انتخاب شدند. در ادامه بر اساس روش AHP به مقایسه زوجی این سه مدل پرداختیم و مدل دایره ای به عنوان مدل برتر انتخاب گردید.

واژه های کلیدی: مشارکت عمومی - خصوصی (PPP)، مدیریت ذینفعان، شاخص های مدل مطلوب، روش AHP

۱. مقدمه:

در اوایل دهه ۱۹۹۰ میلادی بکارگیری مشارکت بخش های عمومی و خصوصی (PPP)، در کشورهای در حال توسعه، بخصوص در پروژه های حمل و نقل به شدت رو به رشد بود، به طوری که در اواسط این دهه ۵۰ تا ۶۰ پروژه در سال اجرایی می شد و ارزش سالانه این قراردادها به ۱۰ تا ۱۲ میلیارد دلار می رسید. اما پس از بحران اقتصادی در شرق آسیا تعداد قراردادها به شدت کاهش یافت [۱]. در سال های بعد مجدداً با جلب اعتماد بخش خصوصی، حجم قراردادها افزایش یافت. بنا بر نظر اتحادیه اروپایی، دولتها باید زمانی از قراردادهای PPP استفاده کنند تا بتوانند اولاً ارزش افزوده را در سطح پروژه افزایش دهند و ثانياً بتوانند منافع ذینفعان را تامین کنند [۲].

بررسی روند اجرای طرح های عمرانی در ایران و در سال های گذشته نشان می دهد که زایش طرح های عمرانی نیمه تمام یک معضل ساختاری و معلول نظام اجرایی کشور است. با توجه به تصریح بسیاری از قوانین و مقررات موجود در کشور مبنی بر کاهش تصدی گری بخش دولتی، استفاده از روش های مشارکت عمومی - خصوصی در قالب ترتیبات نظام اجرایی مناسب در سال های اخیر مورد استقبال سیاست گذاران قرار گرفته است. در برنامه پنج ساله پنجم توسعه ماده ۲۱۴، قید شده است، دولت مجاز است به منظور افزایش کارآمدی و اثربخشی، طرح های عمرانی را با روش مشارکت بخش عمومی - خصوصی اجرا نماید و طبق برنامه ششم توسعه و در قسمت امور اقتصادی به مشارکت و بهره گیری مناسب از ظرفیت نهادهای غیردولتی با ایفای نقش ملی و فراملی آن ها در تحقق اقتصاد مقاومتی توصیه شده است، طبق ماده ۱۲۶ بودجه سال ۹۲ تمامی دستگاه های دولتی موظف هستند برای شروع اجرای پروژه های بزرگ، از اقسام مشارکت عمومی - خصوصی استفاده کنند [۳]. مشارکت های عمومی - خصوصی (PPP) در سراسر